

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

27.4.2017

JulkICT -toiminto
Kansallisen palveluarkkitehtuurin toteuttamisohjelma

Kansallisen palveluarkkitehtuurin toteuttamisohjelma

KAPA Palveluväylän hyödyntäminen Verohallinnossa -hankkeen loppuraportti

27.4.2017

Valtiovarainministeriö		2 (9)
KaPA	Palveluväylän hyödyntäminen Verohallinnossa loppuraportti	27.4.2017

Sisällys

Sisällys	2
1. Yhteenveto	3
1.1. Hankkeen tiedot.....	3
1.2. Yhteenveto opituista asioista	3
1.3. Suositukset jatkotoimenpiteistä	3
2. Hankkeen toteutuminen	3
2.1. Hyödyt, tavoitteet ja mittarit.....	3
2.2. Tuotokset	4
2.3. Rajaukset.....	5
2.4. Riippuvuudet.....	5
2.5. Hankkeen aikataulu.....	6
2.6. Hankkeen kustannukset	6
2.7. Rahoitus	7
3. Hankkeen ohjauksen arviointi	7
3.1. Hanke- ja ohjelmanhallinta	7
3.2. Hankintamenettelyt	8
3.3. Muutoshallinta.....	8
3.4. Sidosryhmät.....	8
3.5. Laadunhallinta.....	8
3.6. Viestintä.....	8
3.7. Tietoturva ja tietosuojat.....	8
3.8. Riskienhallinta.....	8
4. Kehittämismenetelmien arviointi	8
4.1. Dokumenttien hallinta	8
4.2. Kehittämismalli.....	8
5. Lopputuloksen ja uudelleen käytön arviointi	9
6. Sidosryhmien palaute	9
7. Hankkeen päättäminen ja siirto ylläpitoon	9
8. Liitteet.....	9
8.1. Kustannusarvio	9
8.2. Rahoitushakemuksen itsearviointi	9
8.3. Rahoitushakemuksen muutos.....	9
8.4. YTJ hakupalvelurajapinta-hanke, loppuraportti.....	9

Valtiovarainministeriö		3 (9)
KaPA	Palveluväylän hyödyntäminen Verohallinnossa loppuraportti	27.4.2017

1. Yhteenveto

Tämä dokumentti on kansallisen palveluarkkitehtuuriohjelman (KaPA) Palveluväylän hyödyntäminen Verohallinnossa -hankkeen loppuraportti.

Hankkeen tavoitteena oli luoda perusinfrastruktuuri kansallisen palveluväylän käyttöön otolle Verohallinnossa ja lisätä palveluväylään liittyvää osaamista.

6.2.2017 VM:n KaPA-ohjelmalle lähetettiin muutoshakemus (ks liite 3).

1.1. Hankkeen tiedot

Hankkeen tarkoituksena oli toteuttaa ja todentaa Verohallinnon palveluväylän käytön perusvalmiudet ennen Verohallinnon muita suuria lähivuosien hankkeita.

Hankkeen projektimainen työskentely alkoi 21.10.2015 ja päättyi 30.12.2016. Suunnittelu- ja määrittelyvaihe kesti noin 2 kuukautta. Käynnistysvaihetta seuraavien tehtävien aikataulutukset tarkentui suunnitteluvaiheen aikana.

Hankkeen vastuuhenkilöt on kuvattu luvussa 3.1. Hanke- ja ohjelmanhallinta.

1.2. Yhteenveto opituista asioista

Verohallinnolle syntyi valmius hyödyntää hankkeen tuloksia muiden Verohallinnon projektien palveluväylä-käyttöön otossa.

Palveluväylä saatiin käyttöön, ja sitä on koestettu sekä palvelun tai sisältöjen hyödyntäjän että palvelun tarjoajan näkökulmasta. Volyymitestaukset on suoritettu siten, että jatkossa voidaan tehdä vertailevia testejä.

Verohallinnon projektiryhmät ovat saaneet olla vaikuttamassa lopputuloksiin. Oma osaaminen kasvoi. Nyt tiedetään mihin jatkossa kannattaa varautua.

Yhteistyö on ollut hyvää kaikkien sidosryhmien kanssa. KaPA:n palveluväylä-, valtuutus- ja tunnistusasioissa verkostoituminen asiantuntevien henkilöiden kanssa helpottaa asioiden hoitamista jatkossa.

1.3. Suositukset jatkotoimenpiteistä

Verohallinto ottaa valmistellut ratkaisut tuotantokäyttöön sitten, kun palvelinympäristö saadaan Valtorilta palveluna. Kun liityntäympäristö on tuotantokäytössä, Verohallinto selvittää aina uusien tiedonsiirtotapausten osalta ensisijaisena vaihtoehtona voiko palveluväylää käyttää uuteen aiheeseen.

Palveluväylähankkeen ja yhteisten ratkaisujen käyttööntoon liittyvässä tiedottamisessa ehdotamme jatkossa avointa tiedottamista etenemisestä. Esimerkiksi suosittelemme vuosikalenteria, jonka pohjalta organisaatiot voivat suunnitella omia tehtäviään.

2. Hankkeen toteutuminen

2.1. Hyödyt, tavoitteet ja mittarit

Hankkeen tavoitteena oli rakentaa ja todentaa Verohallinnon palveluväylän käytön perusvalmiudet ennen suuria kansallisia hankkeita (esim. Kansallinen

Valtiovarainministeriö		4 (9)
KaPA	Palveluväylän hyödyntäminen Verohallinnossa loppuraportti	27.4.2017

tulorekisteri, XBRL) sekä julkaista Verohallinnon avoimen datan ja kuntien palvelurajapinnat.

Hankkeen tärkeimpänä tuloksena oli saada Verohallinnolle valmius käyttää Kansallista palveluväylää. Hankkeen tuli toteuttaa ensimmäisen palvelun tarjonta palveluväylän kautta.

Hankkeen ensimmäisessä vaiheessa tavoitteena oli luoda perusinfrastruktuuri kansallisen palveluväylän käyttöönotolle Verohallinnossa. Hankkeessa tuli

- tuottaa palveluväylän kehitys- testaus- ja tuotantoympäristö
- ensimmäisten rajapintojen määrittely
- rajapinnan toteutus palveluväylän eri ympäristöihin (testi, tuotanto)
- luoda valmius hyödyntää sisältöä/tuloksia hankkeen seuraavien vaiheiden palveluväylän käytössä

Hankkeen hyötyjä voidaan mitata vasta myöhemmin, kun palveluväylä on saatu Verohallinnossa laajempaan käyttöön. Viranomaispalvelu VTPR:n osalta Verohallinnolla on valmiudet ottaa palveluväylä käyttöön omana työnään heti kun väylä tukee suojaustason III aineistojen toimittamista.

2.2. Tuotokset

Kuvaus tuotoksesta	Suunniteltu aikataulu	Toteutunut aikataulu	Huomioita
Ensimmäisten rajapintojen määrittely	31.12.2015	31.12.2015	Sisäinen käsittely tammi-kuussa 2016 ICT-ryhmässä ja Verohallinnon johtoryhmässä.
Rajapinnan toteutus palveluväylän eri ympäristöihin (testi, tuotanto)	30.6.2016	30.6.2016 30.12.2016	VH ympäristö käytössä. Projektia jatkettiin, koska Valtorin LiPA-palvelu ei ollut valmis ja siirtoa VH ympäristöstä ei voinut tehdä.
Luoda valmius hyödyntää sisältöä/tuloksia projektin seuraavien vaiheiden palveluväylän käytössä	30.6.2016 ensimmäinen osuus ja 30.12.2016 toinen osuus	30.6.2016 30.12.2016	Kaksi eri projektia: Palveluväylään liittyminen ja Avoin tieto palveluväylään.
Loppuraportti	30.12.2016	30.12.2016	VH sisäinen käsittely 16.1.2017 ICT-ryhmässä.

Tuotoksiin vaikutti se, että hankkeen perusedellytykset muuttuivat hankkeen aikana. Hankkeessa ei toteutettu seuraavia aiheita:

- Avoin data, Verotuksen tilastot, koska verotustilastojen tuottaminen on siirretty Tilastokeskuksen vastuulle,
- kuntien palvelurajapintoja, koska sote-uudistus on muuttanut kuntien kyvykkyksiä vastaanottaa tietoja palveluväylän kautta, ja käynnissä

Valtiovarainministeriö		5 (9)
KaPA	Palveluväylän hyödyntäminen Verohallinnossa loppuraportti	27.4.2017

olevat valtion kärkihankkeet (mm. KATRE, ASREK) ovat muuttaneet alkuperäistä ajatusta,

- luvitetun jakelurajapinnan toteutusta (viranomaispalvelu VTPR), koska palveluväylä ei tue suojaustasoa STIII,
- YTJ:n tietojen välittämistä palveluväylälle, koska aiheesta perustettiin erillinen hanke (ks liite 4).

2.3. Rajaukset

Rajauksia ei ollut.

2.4. Riippuvuudet

Lyhenne	Selite	Riippuvuus	Vastuuhenkilö
VM:n KaPA-ohjelma	VM KaPV palveluväylä-hanke Ohjelman kuvaus: http://vm.fi/palveluarkkitehtuuri	Ympäristön asennusohjeet; KaPV-kokonaisuuden koordinointi Aliprojektien lopullinen aikataulu määräytyy KaPA-ohjelmassa syntyvien valmiuksien pohjalta	VRK
Katso as-is projekti	VRK:n Katso as-is -siirtoprojekti	VRK projektoi varsinaisen siirtotyön Verohallinto osallistuu projektiin asiantuntijana Verohallinnon tavoitteiden ja omien tehtävien ohjaus tapahtuu KaPA-projektissa	VRK
KATRE XBRL	Katre-hanke ja XBRL-projektin jatkovaiheet	Molemmissa pyritään hyödyntämään KaPA:a laajasti Katre-hankkeessa syntyy lisäksi Verohallinnon tietovirtojen tekninen arkkitehtuuri pääosin	Projektin omistaja
GenTax	Valmis-hanke	Valmis-hanke on VH:n ensisijainen hanke ja voi resurssien käytössä vaikuttaa KaPA-projektin aikatauluihin	Projektin omistaja
	Verohallinnon tietovirtayksikön Tietovirta-arkkitehtuurin ja -strategian suunnittelu	Määrittelyvaiheessa ristiintarkistus	Projektin omistaja

Valtiovarainministeriö		6 (9)
KaPA	Palveluväylän hyödyntäminen Verohallinnossa loppuraportti	27.4.2017

2.5. Hankkeen aikataulu

Hankkeen aikataulu toteutui suunnitelman mukaisesti seuraavin poikkeuksin:

- ensimmäisessä osuudessa (liityntäpalvelinympäristö) Verohallinnon ympäristö saatiin käyttöön aikataulun mukaisesti. Projektia jatkettiin, koska jäätin odottamaan siirtoa Valtorin LiPA-palveluun. Projekti päätettiin 30.12.2016. Loput työt siirrettiin tietohallinnon linjatöiksi.
- hankkeen kaikkia tehtäviä ei toteutettu (ks. liite 3)

	2015/Q4	2016/Q1	2016/Q2	2016/Q3	2016/Q4
KaPA liittyminen	Suunniteltu				*
	Toteutunut				
KaPA avoin- ja kuntatieto palveluväylään					Suunniteltu
					Toteutunut
* = VH ympäristö valmis. Projektia jatkettiin, koska odotimme Valtorin palveluna tarjoaman ympäristön pilottia.					

2.6. Hankkeen kustannukset

Hankkeen suunnitellut ja toteutuneet kustannukset ovat alla olevassa taulukossa.

	Suunniteltu €	Toteutunut €
Alkuperäinen kustannusarvio yhteensä	916.800	
• Verohallinnon rahoitusosuus	370.800	
• VM:n rahoitus	546.000	
Muuttunut kustannusarvio yhteensä	511.800	344 295,12
• Verohallinnon rahoitusosuus	205.800	38 343
• VM:n rahoitus	306.000	305 952,12

Muutoshakemuksen mukaiset kustannukset eriteltynä:

Hankkeen vaiheet	Sisäinen työ (htp euroiksi muunnettuna)	Ulkoinen työ €
Vaihe 1 (palveluväylään liittyminen)		250 897 €
Vaihe 2 (avoimet tiedot)		55 952,12 €
Yhteensä	38 343 €	305 952,12

Valtiovarainministeriö		7 (9)
KaPA	Palveluväylän hyödyntäminen Verohallinnossa loppuraportti	27.4.2017

2.7. Rahoitus

Valtionvarainministeriö on myöntänyt hankkeelle rahoitusta KaPA ohjelmasta. Toteutuneet kustannukset on kuvattu luvussa 2.6.

VM:n rahoituspäätös tehtiin 27.10.2015 (VM JulkiCT Anna-Maija Karjalainen). VH:n muutoshakemus tehtiin 6.2.2017 (VH Tarja Rautio).

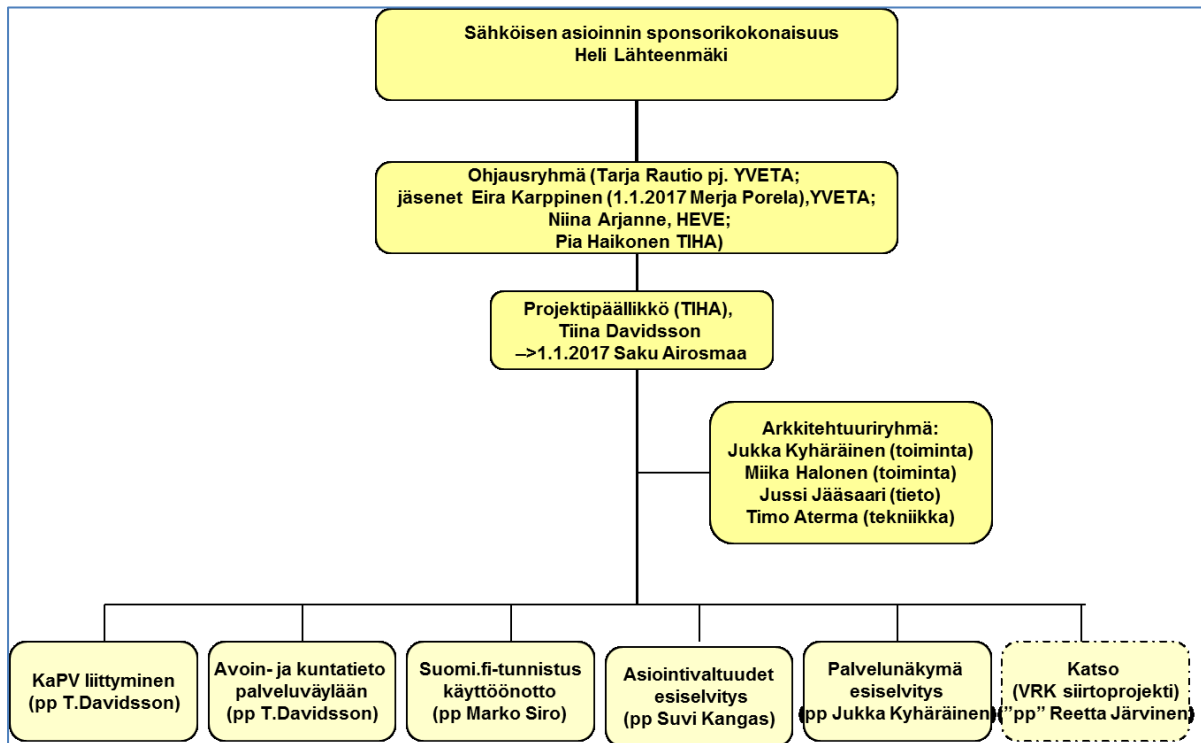
Rahoitusosuuksien jakautuminen (muutoshakemuksen mukaisen tilanteen mukaan):

Kustannukset (€) / vaihe	Rahoitusosuudet	
	VM	Oma
Projektinhallinta		87000
Palvelualusta ja peruspalvelut	165000	45000
Avoin: Verotuksen parametrit	141000	73800
Yhteensä	306 000	205 800

3. Hankkeen ohjauksen arviointi

3.1. Hanke- ja ohjelmanhallinta

Hankkeen alkupuolella perustettiin alla kuvattu organisaatio KaPA-ohjelman eri aiheiden ja ratkaisujen sisäisen hallinnan varmistamiseksi Verohallinnossa. Tiedonkulkua eri yksiköille varmistettiin yhteisen ohjausryhmän avulla.

Valtiovarainministeriö		8 (9)
KaPA	Palveluväylän hyödyntäminen Verohallinnossa loppuraportti	27.4.2017

3.2. Hankintamenettelyt

Ei erillistä hankintamenettelyä.

3.3. Muutoshallinta

Ei erillistä raportoitavaa muutoshallinnasta.

3.4. Sidosryhmät

VM:n hankesalkkuun raportoitiin etenemisestä kahden kuukauden välein.

Verohallinnon ohjelmistalopäivässä KaPA-aiheiden etenemisestä Verohallinnossa kerrottiin puolen vuoden välein.

3.5. Laadunhallinta

Laadunhallinta hoidettiin Verohallinnon ja Tietokarhun normaalien käytössä olevien menettelyiden mukaisesti.

3.6. Viestintä

Hankkeella oli oma viestintäsuunnitelma. Lisäksi hanke teki yhteistä viestintää VRKn ja muiden hyödyntäjä/tarjoaja organisaatioiden kanssa.

Sisäisen viestinnän keinona pidettiin lyhyitä KaPA-infoja Verohallinnon ohjaus- ja kehittämissyksiköiden henkilöstölle säännöllisesti.

3.7. Tietoturva ja tietosuoja

Hankkeella oli oma erikseen nimetty tietoturva-asiantuntija. Tietoturvan osalta noudatettiin Verohallinnon käytäntöjä.

3.8. Riskienhallinta

Riskit käsiteltiin kerran kuukaudessa pidettävässä ohjausryhmässä. Riskeistä nostettiin esille tärkeimmät ja kriittisimmät projekteittain.

Suurin riski tunnistettiin ja siihen osattiin varautua perustamalla omat liityntä-palvelinympäristöt.

4. Kehittämismenetelmien arviointi

4.1. Dokumenttien hallinta

Hanke on tuottanut osana lopputuotosta projekteittain dokumentaation. Dokumentit on jaettu joko hankkeen aikaisiksi tai ylläpitoon siirrettäviksi.

4.2. Kehittämismalli

KaPA Palveluväylähanke toimi ketterästi, eikä Verohallinnossa aina ollut tiedossa mitä toiminnallisuuksia milloinkin tulee esille. Eteneminen Verohallinnossa sovittettiin omiin aikatauluihin ja omien resurssien käyttöön.

Valtiovarainministeriö		9 (9)
KaPA	Palveluväylän hyödyntäminen Verohallinnossa loppuraportti	27.4.2017

5. Lopputuloksen ja uudelleenkäytön arviointi

Verohallinnon lähtökohta hankkeessa oli, että ratkaisua voidaan käyttää tulevaisuudessa suurissa hankkeissa ja projekteissa, jotka hyödyttävät julkishallintoa ja yrityksiä. Valmiudet tähän ovat nyt olemassa, mutta aikataulusyistä tätä ei vielä päästyä todentamaan.

6. Sidosryhmien palaute

Asiakkailta ei ole saatu palautetta, koska palveluita ei ole otettu tuotantoon.

Hankkeen suunnitteluvaiheessa useat mahdollisia palveluväylän hyödyntäjiä edustaneet sidosryhmät suhtautuivat positiivisesti tietojen toimittamiseen ja jakeluun palveluväylän kautta.

Verohallinnon KaPA-projektin (myös muut aiheet kuin palveluväylä) projektipäälliköt kiinnittivät huomiota seuraaviin asioihin:

- Häiriöhallintaprosesseja ja jatkuvaa palvelua ei oltu suunniteltu kuntoon KaPA-hankkeen aikana
- Tuotannon käyttöönotot ovat viivästyneet
- VRK:n ja VM:n hanketiedottaminen koettiin puutteelliseksi tai se tapahtui viime hetkellä
- Ohjeistus tuli VH:n projektin kuluessa jälkikäteen esuomi.fi aineistosivuille
- Hankkeen scopea oli muutettava luvussa 2 mainituista sisäisistä ja ulkoisista syistä johtuen. Tästä syystä kunnollista business casea ei enää ollut eikä myöskään selkeää näkymää kehityspolkuun.

7. Hankkeen päättäminen ja siirto ylläpitoon

Hankkeen tuotoksia ei ole otettu tuotantokäyttöön Verohallinnon oman tuotantoympäristön pohjalta. Verohallinto ottaa valmistellut ratkaisut tuotantokäyttöön sitten, kun palvelinympäristö saadaan Valtorilta palveluna.

8. Liitteet

8.1. Kustannusarvio

8.2. Rahoitushakemuksen itsearviointi

8.3. Rahoitushakemuksen muutos

8.4. YTJ hakupalvelurajapinta-hanke, loppuraportti
